

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для самостійної роботи студентів
денної форми навчання
по вивченню дисципліни**

**ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

Одеса – 2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для самостійної роботи студентів
денної форми навчання
по вивченню дисципліни**

**ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

Напрями підготовки „ **Водні біоресурси та аквакультура**”

“Затверджено”
на засіданні методичної комісії
природоохоронного факультету
Протокол № ____ від ____ . ____ 2012 р.

Одеса -2013

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання по вивченню дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств». Методичні вказівки використовується для студентів денної форми навчання і входить наряду підготовки “Водні біоресурси та аквакультура”, /ст. викл. Тучковенко О.А./ – Одеса, ОДЕКУ, 2013. – 16 с.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки складені відповідно з програмою дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств». Вони покликані допомогти студентам цілеспрямовано вивчити основні розділи дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств», вибрати з літератури саме ті положення, що передбачаються робочою програмою. Методичні вказівки повинні полегшити роботу студентів при самостійному вивченні дисципліни та при підготовці до модульних контрольних робіт.

Методичні вказівки конкретизують питання, представлені в робочій програмі, що підлягають обов'язковому засвоєнню студентами.

Мета дисципліни є надання студентам цілісної і логічно-послідовної системи знань про сутність, основи теорії, методологію та практику організації бізнесу у рибництві за умов дії ринкового механізму господарювання.

Загальний обсяг навчального часу становить 60 годин, з них на лекційний курс відводиться 12 години, на лабораторні заняття – 12 години, на самостійну роботу студентів – 36 годин.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**,

- Ключові поняття навчальної дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств»;
- Методи аналізу фінансової діяльності підприємств рибництва;
- Порядок здійснення страхового захисту в рибництві
- Основні нормативні акти, щодо фінансової діяльності підприємств в Україні.

Студент після вивчення дисципліни повинен **вміти**:

- Практично використовувати нормативну документацію щодо оцінки фінансового стану рибогосподарських підприємств.
- Самостійно складати бізнес-план та робочий план розрахунків рибогосподарських підприємств;
- Розраховувати показники фінансової діяльності рибницьких господарств;
- Використовувати результати комп'ютерної обробки отриманої інформації в управлінні рибницькими підприємствами.

Контроль поточних знань виконується на базі кредитно-модульної системи контролю. В якості форми поточного контролю лекційних модулів (ЗМ-Л1, ЗМ-Л2) дисципліни «Організація бізнесу у рибництві» використовується проведення 2 контрольних робіт з кожного змістовного

модуля, практичних модулів (ЗМ-П1, ЗМ-П2) – усне опитування при захисті виконаних лабораторних робіт, наукового модуля – виступ на університетських, всеукраїнських студентських конференціях та публікація матеріалів тез доповідей цих виступів.

Критерії оцінки лекційних модулів - ЗМ-Л1, ЗМ-Л2 – по 25 балів за кожний (загалом – 50 балів); практичних модулів – ЗМ-П1, ЗМ-П2 – загалом 50 балів. Максимальна кількість балів – 100. За кожен пропуск заняття (2 години) з неповажних причин знімається 1 бал. Підсумковим контролем є залік.

До заліку допускаються студенти, у яких фактична сума накопичених за семестр балів за **практичну та теоретичну частину** складає не менше 50 % з кожного практичного змістовного модуля. В іншому випадку студент вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни, і **не допускається** до заліку.

Базові питання для самоперевірки

ЗМ-Л1

1. Що собою представляють фінанси підприємства?
2. У чому полягає основна функція фінансів підприємства?
3. Які існують джерела формування фінансових ресурсів?
4. Що включається в поняття «організація фінансів підприємства» та «фінансова діяльність»?
5. У чому полягає фінансова діяльність підприємств?
6. Що включається в поняття фінансового менеджменту?
7. На чому базуються основні принципи організації фінансів підприємств?
8. Які функції виконують фінанси підприємств?
9. Що собою являє грошовий оборот?
10. Які снують основні способи розрахунків?
11. Які існують форми грошових розрахунків?
12. За якою формою здійснюються розрахунки платіжними дорученнями?
13. За якою формою здійснюються розрахунки платіжною вимогою-дорученням?
14. За якою формою здійснюються розрахунки розрахунок чеком?
15. Що входить до поняття податки?
16. Що входить до поняття збори (обов'язкові платежі)?
17. Які існують види податків?
18. Ким встановлюються місцеві податки?
19. На які групи поділяються податки за формою оподаткування?

ЗМ-Л2

1. Хто являється платниками фіксованого сільськогосподарського податку?
2. У чому полягає суть фіксованого сільськогосподарського податку?
3. Як здійснюється сплата фіксованого сільськогосподарського податку?
4. Як визначається сума фіксованого сільськогосподарського податку?
5. Якій існує порядок нарахування та строки сплати фіксованого сільськогосподарського податку?
6. У якій формі платники фіксованого сільськогосподарського податку сплачують ?
7. Які суб'єкти господарювання не можуть бути платниками фіксованого сільськогосподарського податку?
8. З якою метою складаються бізнес-плани нових підприємств?
9. З якою метою складають бізнес-план вже існуючого підприємства?
10. В чому полягає суть розробки бізнес-плану?
11. Які основні вимоги висувають до бізнес-плану підприємства?
12. Які обов'язкові розділи складають бізнес-план?
13. Які основні особливості методології складання бізнес плану?
14. Якій існує порядок і правила обов'язкового страхування?
15. На яких засадах базується система страхування рибогосподарських підприємств?
16. Які чинники враховуються при обов'язковому страхуванні підприємств рибництва?
17. Які види відповідальності існують при обов'язковому страхуванні?
18. Що собою являє специфічний об'єкт страхування?
19. Як визначаються суми відшкодування на підприємствах?
20. Як визначається страховий збиток при страхуванні сільськогосподарських тварин?
21. Які основні документи складаються при страхуванні підприємств?
22. Що собою являє страхова подія?

**Перелік навчальної та методичної літератури, яка
використовувалася при вивченні дисципліни «Фінансова діяльність
рибогосподарських підприємств»**

Основна

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р.
2. Закон України № 1023-ХІІ від 12.05.91. «Про захист прав споживачів».
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-ХІУ // Бухгалтерський облік і аудит. – 1999.-№9.-С.3-8
4. Закон України № 1877-ІУ від 24.06.04 р. «Про державну підтримку сільськогосподарського господарства України».
5. Кисельов А.П. Основи бізнесу: Підручник.-К.: Вища шк., 1998.-191 с.
6. Василик О. Д. Державні фінанси України: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 1997.
7. Ефимова О. В. Финансовый анализ. — М., 1996.
8. WWW.library-odeku.16mb.com.

Додаткова

- 9 Бізнес-план сільськогосподарського підприємства: Міжнародна Фінансова Корпорація спільно з урядом Нідерландів.-К.:Століття, 2000.-123 с.
- 10 Фінанси сільськогосподарських підприємств (посібник з питань фінансових відносин у ринкових умовах) За ред. М.Я. Дем'яненка-К.: ІАЕ, 2000.-604 с.
- 11 Конспект лекцій О.А.Тучковенко. Електронна версія конспекту.

1 ФОРМУВАННЯ ФІНАНСІВ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Формування фінансів рибницького господарства.

При вивченні першої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.5-13;
- [2], стор. 6-21;
- [5], стор. 17-31.
- [9], стор. 11-53.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що собою представляють фінанси підприємства?
2. У чому полягає основна функція фінансів підприємства
3. Які існують джерела формування фінансових ресурсів?
4. Що включається в поняття «організація фінансів підприємства» та «фінансова діяльність»?
5. У чому полягає фінансова діяльність підприємств?

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ГРОШОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Характеристика і склад грошових надходжень підприємства. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг.

При вивченні другої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.4-9;
- [3], стор. 14-24;
- [6], стор. 26-33.
- [8], стор. 14-24;

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що собою являє грошовий оборот?
2. Що собою являють грошові розрахунки?
3. Які снують основні способи розрахунків?
4. Які існують форми грошових розрахунків?
5. Дайте характеристику грошових надходжень та поясніть їх необхідність для підприємств.
6. Назвіть види грошових надходжень з внутрішніх та зовнішніх джерел.
7. Дайте характеристику виручки від реалізації продукції.
8. Назвіть фактори, що впливають на абсолютну суму виручки від реалізації продукції.
9. Дайте характеристику цін на продукцію і фактори, що на них впливають.
10. За якою формою здійснюються розрахунки платіжними дорученнями?
11. За якою формою здійснюються розрахунки платіжною вимогою-дорученням?
За якою формою здійснюються розрахунки розрахунок чеком?

3 ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ, СУТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

Класифікація податків. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників у разі застосування фіксованого сільськогосподарського податку

При вивченні третьої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;

- [2], стор. 26-30;
- [5], стор. 43-66.
- [7], стор.23-58;
- [9], стор. 26-30;
- [11], стор. 43-66.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що входить до поняття податки?
2. Що входить до поняття збори (обов'язкові платежі)?
3. Які існують види податків?
4. Податки повинні бути основним інструментом держави для?
5. Ким встановлюються місцеві податки?
6. На які групи поділяються податки за формою оподаткування?
7. Які існують основні ознаки класифікації податків?
8. Які існують основні функції податків?
9. Хто являється платники фіксованого сільськогосподарського податку?
10. У чому полягає суть фіксованого сільськогосподарського податку?
11. Як здійснюється сплата фіксованого сільськогосподарського податку?
12. Як визначається сума фіксованого сільськогосподарського податку?
13. Якій існує порядок нарахування та строки сплати фіксованого сільськогосподарського податку?
14. У якій формі платники фіксованого сільськогосподарського податку сплачують ?
15. Які суб'єкти господарювання не можуть бути платниками фіксованого сільськогосподарського податку?

4 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Методологія та стадії розробки бізнес-плану.

При вивченні четвертої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних

дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;
- [2], стор.33-38;
- [3], стор. 45-60;
- [5], стор. 66-81.
- [9], стор. 26-30;
- [11], стор. 43-66.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. З якою метою складаються бізнес-плани нових підприємств?
2. З якою метою складають бізнес-план вже існуючого підприємства?
3. В чому полягає суть розробки бізнес-плану?
4. Які основні вимоги висувають до бізнес-плану підприємства?
5. Які обов'язкові розділи складають бізнес-план?

Які основні особливості методології складання бізнес плану

5 СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Порядок та правила обов'язкового страхування підприємств. Нормативно-правове регулювання страхування в Україні.

При вивченні п'ятої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;
- [2], стор.38-57;
- [3], стор. 45-60;
- [5], стор. 35-56.
- [8], стор. 26-30;
- [9], стор. 43-66.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та

успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Якій існує порядок і правила обов'язкового страхування?
2. На яких засадах базується система страхування рибогосподарських підприємств?
3. Які чинники враховуються при обов'язковому страхуванні підприємств рибництва?
4. Які види відповідальності існують при обов'язковому страхуванні?
5. Що собою являє специфічний об'єкт страхування?
6. Як визначаються суми відшкодування на підприємствах?
7. Як визначається страховий збиток при страхуванні сільськогосподарських тварин?
8. Які основні документи складаються при страхуванні підприємств?
9. Що собою являє страхова подія?

6 РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Класифікація показників рентабельності.

При вивченні шостої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;
- [2], стор.58-52;
- [3], стор. 55-66;
- [5], стор. 35-56.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що розуміють під поняттям – прибуток підприємства?
2. За якими ознаками можна оцінити прибуток підприємства?
3. Що розуміють під поняттям рентабельності?
4. У чому економічна суть коефіцієнту прибутковості?
5. Як на підприємствах розраховують рівень рентабельності?

7 СУТНІСТЬ І ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття і значення оборотних коштів на підприємствах рибництва. Склад і розміщення оборотних коштів. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах.

При вивченні сьомої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;
- [2], стор.63-67;
- [3], стор. 55-66;
- [5], стор. 35-56.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що собою являють оборотні кошти підприємств?
2. Оборотні виробничі фонди — це..?
3. Яка частина оборотних коштів обслуговує сферу обігу?
4. Відповідно до чого здійснюється планування оборотних коштів?
5. Які оборотні фонди слід віднести до нормованих?
6. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємства в сировині, матеріалах, покупних напівфабрикатах?
7. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємств у оборотних коштах у незавершеному виробництві?

8 ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Склад основних виробничих засобів підприємства. Оборот основних виробничих засобів на підприємстві. Показники стану та ефективності використання основних засобів.

При вивченні восьмої теми необхідно використовувати навчальну та

методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [4], стор.3-8;
- [7], стор.67-70;
- [8], стор. 65-76;
- [11], стор. 55-62.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що собою являють основні засоби підприємства?
2. Як визначаються суми амортизаційних відрахувань звітного періоду?
3. Як визначається балансова вартість груп основних засобів на початок звітного періоду?
4. Капітальні вкладення — це ...
5. Назвіть джерела фінансування капітальних вкладень.
6. Як визначається капітальний дохід?
7. Як визначається сума мобілізації (імобілізації) внутрішніх ресурсів?
8. Які з показників безпосередньо впливають на розмір амортизаційних відрахувань?
9. За яких умов підприємства мають право застосовувати щорічну індексацію основних засобів?
10. На що впливає прискорена амортизація основних засобів?
11. Назвіть переваги оренди основних засобів у порівнянні з придбанням їх у власність.

9 ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ, ЇЇ НЕОБХІДНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ

Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства.

При вивченні дев'ятої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [4], стор.3-8;
- [6], стор.71-78;
- [9], стор. 65-76;
- [11], стор. 55-62.

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Чим характеризується фінансовий стан підприємства?
2. Від чого залежить фінансовий стан підприємства?
3. Основними завданнями аналізу фінансового стану є?
4. Складовою частиною чого є фінансовий аналіз?...
5. Які існують прийоми оцінки фінансового стану підприємства?
6. Що є Предметом фінансового аналізу підприємства?
7. Що собою являють Методи фінансового аналізу?
8. Які показники відносять до групи показників ліквідності та платоспроможності?
9. Який показник може характеризувати кількість днів, необхідних для погашення боргів?
10. До якої групи показників належить показник маневреності власного капіталу?
11. Які показники характеризують майновий стан підприємства?
12. Що таке фінансовий стан підприємства?
13. Що таке кризовий фінансовий стан підприємства?

10 ФІНАНSOVA САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА, ЇЇ ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ

Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Економічна сутність санації підприємств.

При вивченні десятої теми необхідно використовувати навчальну та методичну літературу, посилання на яку наведені нижче (у квадратних дужках вказано номер з переліку літератури, а через кому вказані сторінки, на яких знаходиться потрібний теоретичний матеріал):

- [1], стор.3-8;
- [2], стор.79-84;
- [3], стор. 78-88;

- [5], стор. 65-72.
- [7], стор.39-89;
- [9], стор.99-108;
- [10], стор. 78-88;

Для самостійної перевірки засвоєння змісту першої теми та успішного закріплення базових знань і вмінь по вивченому та матеріалу, спробуйте дати усні відповіді на запитання, які наведені нижче.

Питання для самоперевірки

1. Що собою являє санація підприємства?
2. Які фактори, що зумовлюють стратегічну кризу на підприємстві, відносять до головних?
3. Що відносять до функціональних завдань менеджменту санації?
4. У чому полягає основна мета санаційного аудиту?
5. Яку роботу проводить аудитор під час аналізу виробничо-господарської діяльності?
6. Які показники відносять до головних, що характеризують структуру капіталу та фінансову незалежність підприємства?
7. У якому випадку підприємство вважатиметься неплатоспроможним?
8. До заходів щодо фінансової реструктуризації можна віднести такі:?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для самостійної роботи студентів
денної форми навчання
по вивченню дисципліни**

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Укладач: Тучковенко О.А.

Підп. до друку

Формат 60x84/16

Папір офс.

Умовн. друк. арк.

Тираж

Зам. №

Надруковано з готового оригінал-макета

Одеський державний екологічний університет
65016, Одеса, вул. Львівська, 15
